

Nr 173.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående återuppförande för Svea trängkår af en nedbrunnen verkstadsbyggnad m. m.; gifven Stockholms slott den 12 april 1912.

Under åberopande af närlagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att af fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar ett belopp af högst nittontusen sjuhundra tjuguåtta kronor 10 öre må tagas i anspråk till uppförande af en ny verkstadsbyggnad för Svea trängkår i stället för en den 8 juni 1911 nedbrunnen sådan, samt till ersättande af en del vid branden förstörda persedlar, tillhörande kårens munderingsutrustning och kasernutredning.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

David Bergström.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 12 april 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Bergström, anförde:

»Den 8 juni 1911 på morgonen utbröt eldsvåda i en Svea trängkårs kasernetablissemang i Örebro tillhörig byggnad, i hvars nedre våning funnos inrymda målarverkstad och snickarverkstad samt i den öfre våningen snickarverkstad och tre mindre förrådsrum. Byggnaden förstördes jämte, förutom annat, följande under förrådsförvaltarens upp-
börd stående persedlar, nämligen:

munderingsutrustning	med	ett	nyanskaffningsvärde	af	kronor	2,326:	30
kasernutredning	»	»	»	»	»	901:	80

eller tillhopa kronor 3,228: 10

Sedan förhör anställts för utrönande af orsaken till den timade olyckan och krigsrätt förklarar sig icke hafva funnit något hafva i ärendet förekommit, på grund hvaraf ansvars- eller ersättningsskyldighet skulle kunna åläggas någon viss person, har arméförvaltningens fortifikationsdepartement gjort framställning om den brunna byggnadens återuppförande för ett belopp af högst 16,500 kronor.

Därjämte hafva arméförvaltningens intendents- och civila departement beträffande de förluster, som drabbat munderings- och kasernutredningsanslagen, hemställt, att, då vid dessa anslags beräknande hänsyn gifvetvis ej tagits till utgifter af ifrågavarande art och anslagen vore för hårdt anlitade för sina egentliga ändamål för att kunna betungas med dylika kostnader, särskilda medel måtte för ändamålet anvisas.

I fråga om den brunna byggnadens återuppförande har *arméförvaltningens fortifikationsdepartement* i skrifvelse den 26 juli 1911 anfört, att grundmurarna icke genom branden tagit större skada än att desamma, till kostnadernas nedbringande, kunde till stor utsträckning tagas i anspråk för den nya byggnaden. En verkstadsbyggnad af trä, fullt lik den förra och förlagd å dennas grund, skulle kräfva en kostnad af 11,000 kronor.

Utredning
angående
nybyggnaden.

Emellertid har det synts fortifikationsdepartementet, att med hänsyn såväl till en dylik byggnads i allmänhet eldfarliga karaktär som särskildt till den nu ifrågavarande byggnadens läge, hvilket torde böra bibehållas, i närheten af det stora förrådet med dess värdefulla innehåll och af kårens sommarstall af trä det vore lämpligare att uppföra den nya byggnaden af eldfast materiel i stället för af trä. Den från början för en träbyggnad afsedda grunden tilläte emellertid icke uppbyggandet af ett vanligt tegelhus. Departementet hade därför infordrat anbud från kompetent firma å en byggnad med stomme och bjälklag af armerad betong samt väggfyllningar af håltegel. Kostnaderna för en dylik byggnad hade, med användning af den gamla grunden, beräknats till 16,500 kronor.

Sedan ärendet öfverlämnats till inom landtförvarsdepartementet tillkallade *sakkunniga* för utredning rörande behovet af vissa föreslagna byggnader för armén m. m. ledamoten af Riksdagens första kammare, kaptenen m. m. friherre H. Falkenberg samt ledamoten af Riksdagens andra kammare hemmansägaren m. m. Carl Persson i Stallerhult, hafva dessa i utlåtande den 15 september 1911 vitsordat behovet af att en ny byggnad snarast återuppfördes i den brunnas ställe samt att sten eller annat eldfast materiel naturligen vore att föredraga, därest ej Kronan å den närbelägna mötesplatsen Sannahed hade någon byggnad af trä, som

där vore obehöfelig och som måste nedtagas eller försäljas men vore lämplig att använda för nu ifrågasatta byggnad för att därigenom minska de kontanta byggnadsutgifterna. Vore så ej fallet, ansåge de sakkunniga, att huset borde uppföras af i arméförvaltningens fortifikationsdepartements skrivelse föreslaget byggnadsmateriel. Då huset, såsom ofvan angifvits, snarast möjligt borde byggas, syntes det de sakkunniga lämpligast, att af fjärde hufvudtiteln's allmänna besparingar bestredes uppkommande utgifter därför.

Med anledning af hvad de sakkunniga anført, erhöill *fortifikationsdepartementet* i uppdrag att utreda, huruvida någon Kronan tillhörig byggnad å Sannahed eller annan mötesplats lämpligen kunde komma till användning vid återuppförandet af här ifrågavarande verkstadsbyggnad.

Departementet har genom byggmästaren K. E. Nilsson i Örebro verkställt den äskade utredningen, men denne har förklarat, att någon större ekonomisk fördel ej syns kunna vinnas genom flyttning för ifrågavarande ändamål af någon byggnad från Sannahed till Svea trängkårs kasernetablissemang.

Sekundchefen för Lifregementets grenadjärer, öfversten m. m. H. von Dardel har anmält, att regementet icke med visshet kunde afvara hvarken arrestbyggnaden eller någon annan för ändamålet användbar byggnad på Sannahed förrän under sommaren 1913, enär regementets under uppförande varande kasernbyggnader i Örebro enligt uppgift af byggnadskontrollanten icke kunde beräknas vara färdiga före våren 1913.

Chefen för fjärde arméfördelningen har anført, att på grund af den eldfara, som vore förbunden med de arbeten, hvilka utfördes inom den ifrågavarande verkstadsbyggnaden, borde på det kraftigaste afstyrkas, att den återuppfördes på samma plats, hvarå den nedbrunna byggnaden stått, invid krigsförrådet och stallet, med användande af trä såsom hufvudsakligt byggnadsmateriel. Att man vid den sistlidna sommar timade branden lyckades begränsa elden till verkstadsbyggnaden vore endast att tillskrifva en del lyckliga omständigheter; faran hade dock varit öfverhängande att äfven närliggande byggnader antändts. Då vidare inga byggnader å Sannahed kunde förflyttas eller försäljas förrän sommaren 1913 och verkstadsbyggnaden vid Svea trängkår snarast borde återuppföras, syntes det arméfördelningschefen, att ingen af nämnda byggnader borde komma till användning för ändamålet i fråga.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har åberopat detta arméfördelningschefens yttrande samt upplyst, att icke heller å annan mötesplats någon byggnad finnes, hvars förflyttning och användning vid återuppförandet af den här ifrågavarande verkstadsbyggnaden skulle

med någon ekonomisk fördel kunna sättas i fråga. Departementet har därför, med framhållande af angelägenheten af att byggnaden i fråga snarast blefve återuppförd, hemställt, att densamma måtte få uppföras i enlighet med det i skrifvelsen den 26 juli 1911 angifna förslaget till byggnad af eldfast material.

Arméförvaltningens civila departement har i afgifvet utlåtande an- fört, att, då statsverket icke genom försäkring beredde sig ersättning för sådan förlust, som kunde uppstå i följd af brandskada å statsverket tillhöriga byggnader, medel till täckande af dylik förlust i förekom- mande fall torde böra beredas efter framställning till Riksdagen.

Den verkställda utredningen synes gifva vid handen, att det är för Kronan fördelaktigast att i stället för den brunna verkstadsbyggnaden och på dess plats uppföra en ny af eldfast materiel. Kostnaden härför, högst 16,500 kronor, kan lämpligen bestridas från fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar. Från dessa torde ock böra utgå ersättning med tillhoppa högst 3,228 kronor 10 öre för de vid eldsvådan förstörda per- sedlarna, tillhörande kårens munderingsutrustning och kasernutredning.

Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att af fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar ett belopp af högst nittontusen sjuhundra tjugufått kronor 10 öre må tagas i anspråk till uppförande af en ny verkstadsbyggnad för Svea trängkår i stället för den, som den 8 juni 1911 nedbrunnit, samt till ersättande af en del vid branden förstörda persedlar, tillhörande kårens munderingsutrustning och kasernutredning.»

Till denna departementschefens af statstrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall, och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Erik von Horn.